

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Program Interreg V-A Cz-PI

Project INVARO

Ocena zasobów i zagrożeń związanych
z roślinnymi gatunkami inwazyjnymi
na terenach transgranicznych

METODY BADAŃ:

- m. florystyczna,
- m. z wykorzystaniem urządzeń latających
DROGI I KIERUNKI INWAZJI

VŠB TECHNICKÁ
UNIVERZITA
OSTRAVA

HORNICKO
GEOLOGICKÁ
FAKULTA

20.02.2019
Ostrava

G I G

METODY:

**M. florystyczna na terenie gminy Mszana i Orlova
(rok 2017 i 2018),**

**M. z wykorzystaniem UAV – urządzeń latających typu DRON
(mapy wytypowanych powierzchni z gatunkami inwazyjnymi)**

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Wyniki badań florystycznych – Mszana (VSB Ostrava):

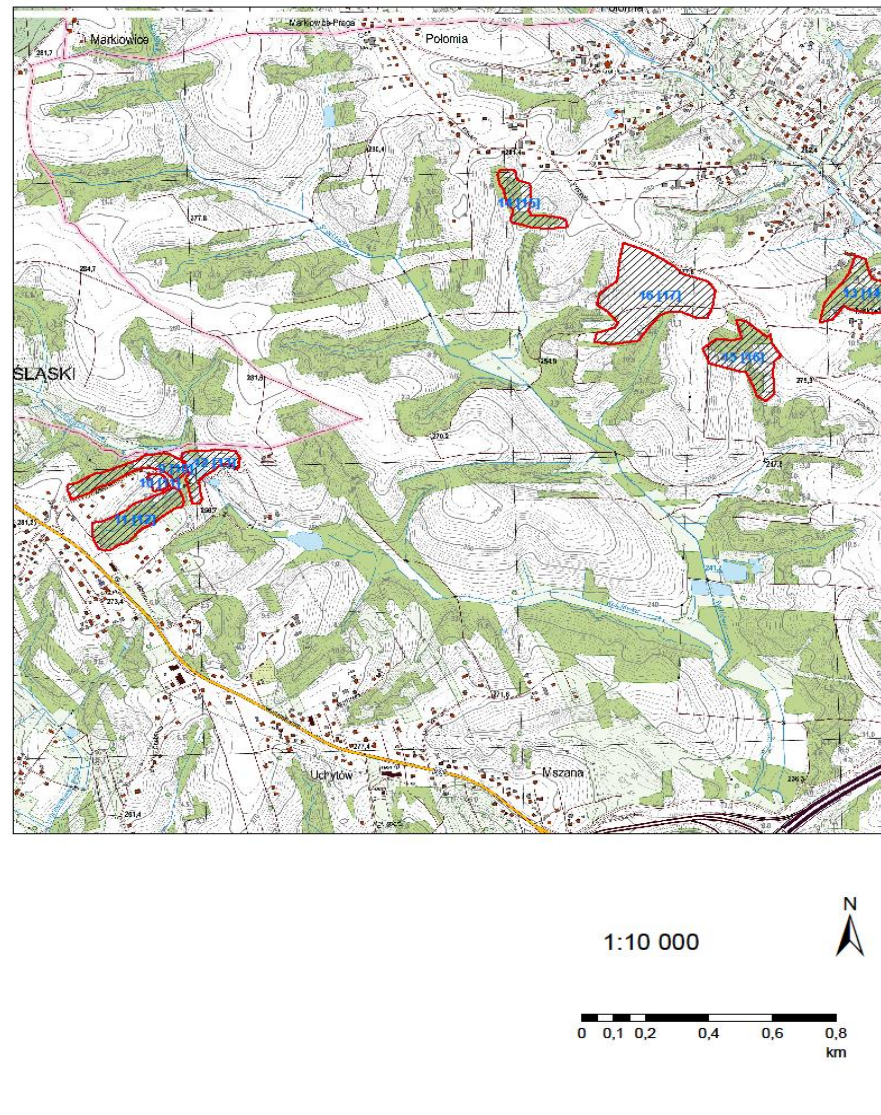
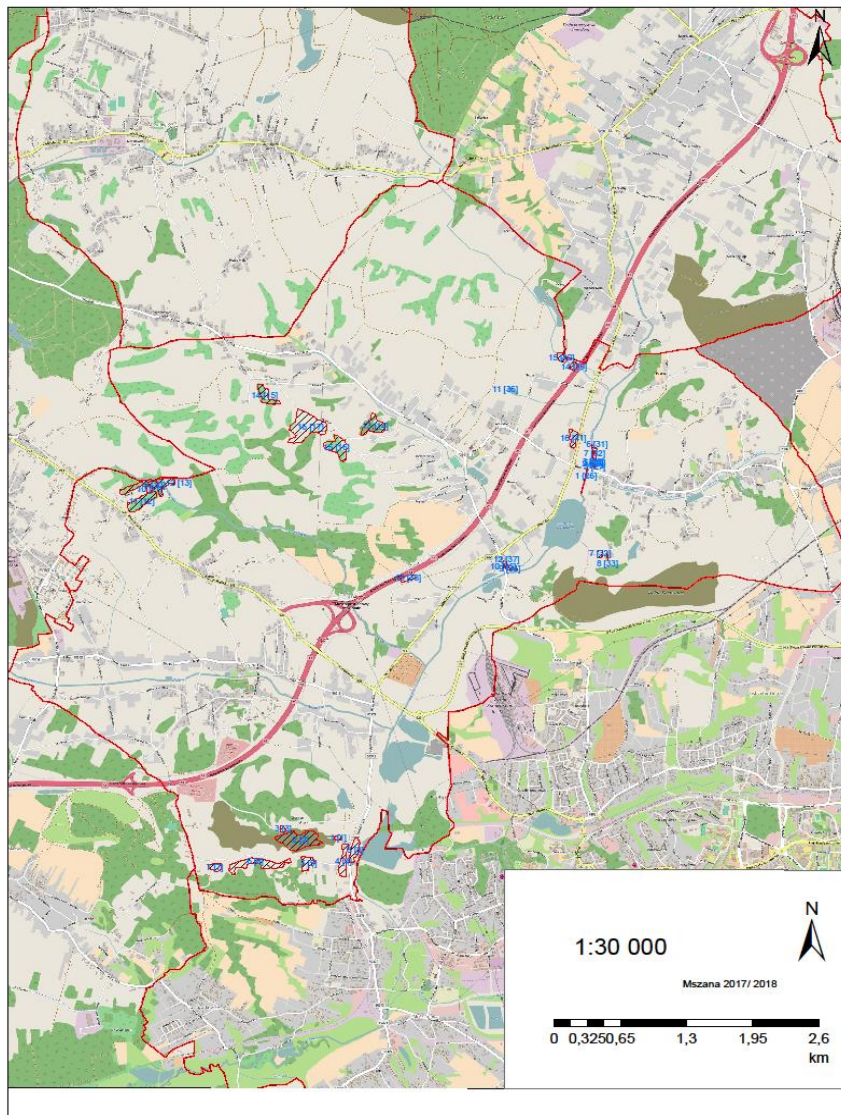
- 32 stanowiska badawcze,
- w miejscach badań wykonano spisy florystyczne gatunków rodzimych i gatunków inwazyjnych,
  - stwierdzono występowanie 15-tu roślinnych gatunków inwazyjnych,
- **Lista gatunków inwazyjnych:** *Acer negundo* L., *Echinops sphaerocephalus* L., *Clematis vitalba* L., *Conyza canadensis* (L.) CRONQUIST, *Erigeron annuus* (L.) PERS., *Heracleum mantegazzianum* SOMMIER & LEVIER., *Impatiens glandulifera* ROYLE, *Impatiens parviflora* DC., *Parthenocissus inserta* (A. KERN.) FRITSCH, *Quercus rubra* L., *Reynoutria japonica* HOUTT., *Rhus typhina* L., *Robinia pseudoacacia* L., *Solidago canadensis* L., *Solidago gigantea* AITON.

Wyniki badań florystycznych – Orlova (VSB Ostrava):

- 68 stanowiska badawcze,
- w miejscach badań wykonano spisy florystyczne gatunków rodzimych i gatunków inwazyjnych,
  - stwierdzono występowanie 14-tu roślinnych gatunków inwazyjnych,
- **Lista gatunków inwazyjnych:** *Acer negundo* L., *Clematis vitalba* L., *Conyza canadensis* (L.) CRONQUIST, *Erigeron annuus* (L.) PERS., *Helianthus tuberosus* L., *Impatiens glandulifera* ROYLE, *Impatiens parviflora* DC., *Parthenocissus inserta* (A. KERN.) FRITSCH, *Quercus rubra* L., *Reynoutria japonica* HOUTT., *Reynoutria x bohemica* Chrtek et Chrtková, *Rhus typhina* L., *Robinia pseudoacacia* L., *Solidago canadensis* L., *Solidago gigantea* AITON.

Wyniki badań florystycznych - mapa

TABELA (fragment) – wyniki badań florystycznych przeprowadzonych na stanowiskach badawczych w roku 2017 w Mszanie. Fragment tabeli zawiera opisy dwóch spośród 32 stanowisk badawczych (lata 2017-2018)

Numer powierzchni		Lokalizacja	Wysokość [m n.p.m.]	Zinventaryzowane gatunki flory naczyniowej – kolorem czerwonym oznaczono gatunki inwazyjne
Lp.	Numer powierzchni badawczej			
1.	1	N 49 57 09,925 E 18 32 29,223	272,00	<i>Populus tremula</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Eupatorium cannabinum</i> , <i>Artemisia vulgaris</i> , <i>Daucus carota</i> , <i>Leontodon autumnalis</i> , <i>Crepis biennis</i> , <i>Calamagrostis epigeios</i> , <i>Tanacetum vulgare</i> , <i>Oenothera biennis</i> , <i>Solidago canadensis</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Robinia pseudoacacia</i> , <i>Salix alba</i> , <i>Juglans regia</i> , <i>Sambucus nigra</i> , <i>Ligustrum vulgare</i> , <i>Calamagrostis epigeios</i>
2.	2	N 49 57 08,477 E 18 32 19,171	299,00 – 284,08	<i>Lolium perenne</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Atriplex patula</i> , <i>Anthemis arvensis</i> , <i>Polygonatum hydropiper</i> , <i>Sonchus sp.</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Taraxacum sect. Ruderalia</i> , <i>Cardus sp.</i> , <i>Ranunculus acris</i> , <i>Trifolium arvense</i> , <i>Medicago lupulina</i> , <i>Prunella vulgaris</i> , <i>Papaver cult.</i> , <i>Alium cult.</i> , <i>Calamagrostis epigeios</i> , <i>Tanacetum vulgare</i> , <i>Verbascum sp.</i> , <i>Plantago major</i> , <i>Poa annua</i> , <i>Agrostis stolonifera</i> , <i>Phragmites communis</i> , <i>Thlaspi arvense</i> , <i>Echinochloa crus – galli</i> , <i>Setaria viridis</i> , <i>Lythrum salicaria</i> , <i>Rumex obtusifolius</i> , <i>Echium vulgare</i> , <i>Conyza canadensis</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Robinia pseudoacacia</i>

Tabele stanowisk badawczych w Orłowej i Mszanie wraz z odnotowanymi gatunkami inwazyjnymi, gatunkami towarzyszącymi i lokalizacją, stanowią oryginalne bazy danych, które nie tylko dokumentują występowanie gatunków inwazyjnych ale mogą też stać się cennym źródłem informacji dla działań monitoringowych w przyszłości.

Wyniki badań z wykorzystanie UAV – DRON (GIG - Katowice)

Powierzchnia oblotów w gminie Mszana (7 ortofotomap): ok. 400 ha (3,997 km²)

Powierzchnia oblotów w gminie Orlova (3 ortofotomapy): ok. 300 ha (2,85 km²)

Koszty: 200 – 300 euro / ha

Czas prowadzenia oblotów: uzależniony od okresu kwitnięcia

Rdestowiec ostrokończysty: lipiec - wrzesień

Nawłocie: wrzesień, październik

Niecierpek gruczołowaty: sierpień – październik

Robinia akacjowa: maj, czerwiec

Barszcze: czerwiec - sierpień

Sprzęt i warunki: Ortofotomapy tworzy się poprzez fotogrametryczną obróbkę serii pionowych fotografii RGB wykonanych przez cyfrowe aparaty fotograficzne zamontowane na urządzeniach latających – tzw. „kopterach” lub „latających skrzydłach”. W przypadku map do projektu INVARO był to aparat Sony ILCE-6000 z matrycą 24 Mpx i obiektywem Sony SEL30-M35 30mm f/3.5.

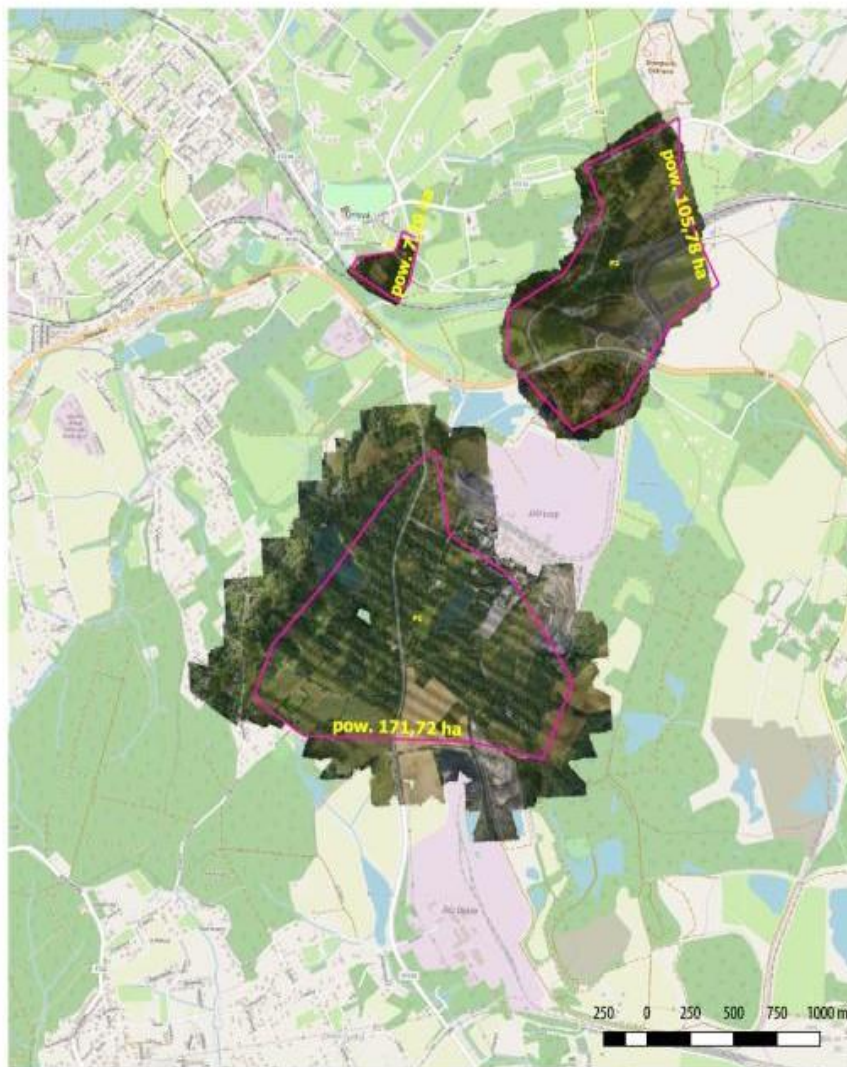
Wysokość prowadzenia nalotów wynosiła od 50 do 150 m.

Rozdzielczość terenowa tzw. piksela (GSD) wynosiła 2,0 – 3,0 cm/px.

Obrazy uzyskane w takiej rozdzielczości były wystarczające do identyfikacji ugrupowań gatunków inwazyjnych i zasięgu ich płątów.

Wyniki badań z wykorzystanie UAV – DRON (GIG - Katowice)

Gmina Orlova (CZ)

Gmina Mszana (PL)

Mapa przedstawia zasięgi obszarów zobrazowania na terenie gmin Mszana (PL) oraz Orlova (CZ). Wynikowe ortofotomapy oraz chmury punktów opracowane zostały metodą fotogrametryczną na podstawie obrazów RGB pozyskanych za pomocą bezzałogowych statków powietrznych w dniach 22.08.2018 (Mszana), 13.09.2018 (Orlova P1) oraz 15.09.2018 (Orlova P2 i P8). Wynikowe ortofotomapy mają rozdzielczość terenową 2,0-2,5 cm/px, a dla wybranych lokalizacji (P8 Orlova oraz P5 Mszana) 1,0-1,5 cm/px. Zobrazowaniem pokryto obszar 477,7 ha na terenie gminy Mszana oraz 284,7 ha na terenie gminy Orlova.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Impatiens glandulifera ROYLE – niecierpek gruczołowy (n. Roylego)

Impatiens glandulifera ROYLE – niecierpek gruczołowy (n. Roylego)

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

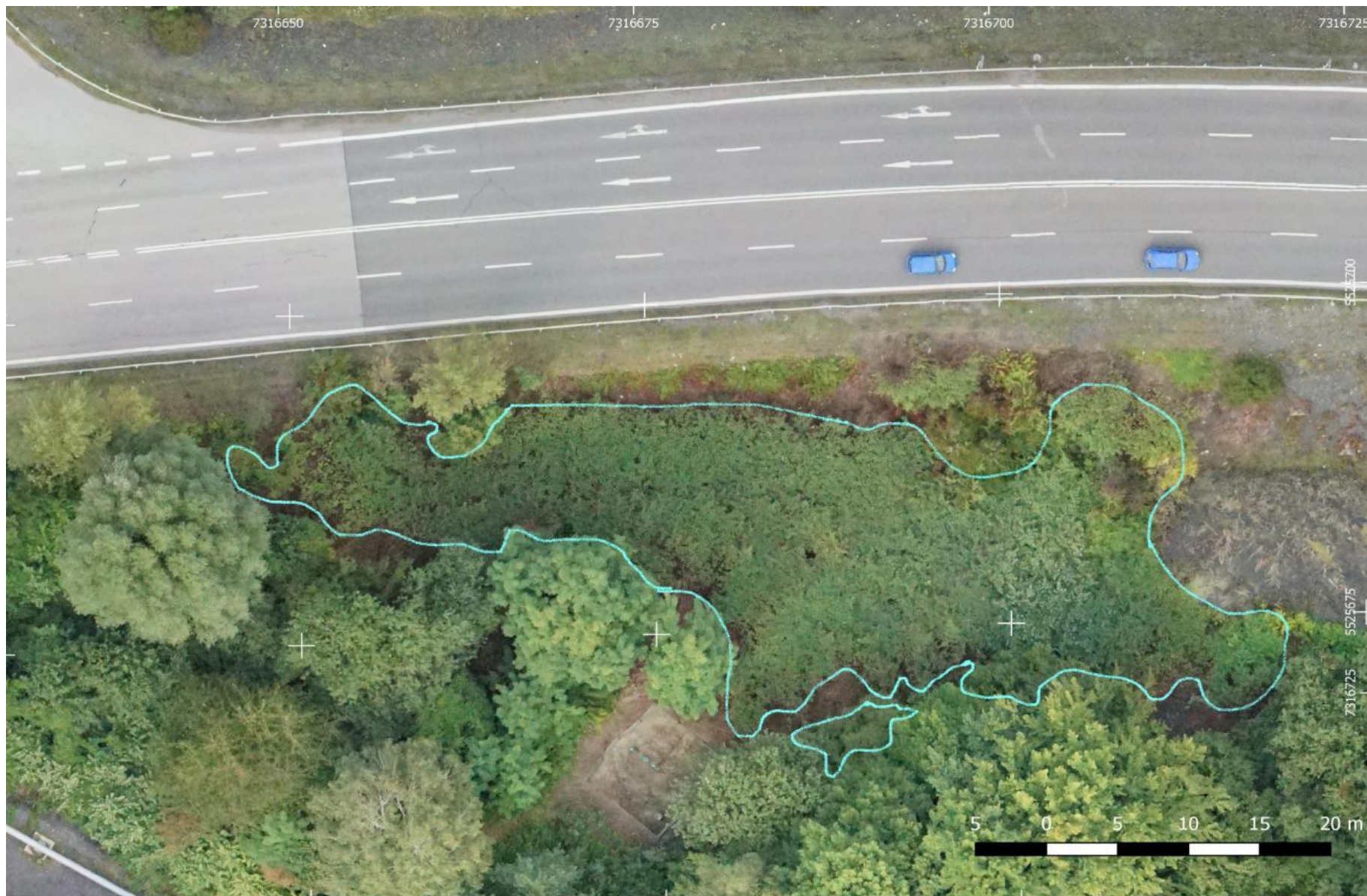

Reynoutria japonica HOUTT. –
rdestowiec ostrokończysty

Reynoutria japonica HOUTT. – rdestowiec ostrokończysty

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Solidago canadensis L. – nawłóć kanadyjska

Solidago gigantea AITON. – nawłóć późna (n. olbrzymia)

Solidago canadensis L. – nawłóć kanadyjska
Solidago gigantea AITON. – nawłóć późna (n. olbrzymia)

Zbiorowisko z barszczem Sosnowskiego *Heracleum sosnowskyi* MANDEN.
na terenie gminy Włodowice w powiecie zawierciańskim (PL), rok 2018

Zbiorowisko z robinią akacjową *Robinia pseudoacacia* L.
w Sosnowcu w rejonie ul. Baczyńskiego, rok 2017

Wyniki badań z wykorzystanie UAV – DRON - MSZANA

Zbiorowisko z nawłocią kanadyjską i nawłocią późną <i>Solidago canadensis comm. i Solidago gigantea comm.</i>				
Numer ortofotomapy	Powierzchnia ortofotomapy [km ²]	Powierzchnia zajęta przez nawłóć [km ²] w 2017 r	Powierzchnia zajęta przez nawłóć [km ²] w 2018 r	Przyrost/ubytek [%]
P1	0,924	0,101	0,129	+28
P2	0,12	0,012	0,017	+42
P3	0,553	0,123	0,101	-18
P4	1,206	0,017	0,013	-23,53
P5	0,228	0,009	0,009	0
P6	0,192	0,003	0,004	+33
P7	0,774	0,071	0,087	+22,5
Zbiorowisko z niecierpek gruczołowatym (N. Roylego) – <i>Impatiens glandulifera comm.</i>				
Numer ortofotomapy	Powierzchnia ortofotomapy [km ²]	Powierzchnia zajęta przez niecierpek [km ²] w 2017 r	Powierzchnia zajęta przez niecierpek [km ²] w 2018 r	Przyrost/ubytek [%]
P4	1,206	0,004	0,002	-50
Stanowisko barszczu kaukaskiego <i>Heracleum mantegazzianum SOMMIER & LEVIER.</i>				
Numer ortofotomapy	Powierzchnia ortofotomapy [km ²]	Powierzchnia zajęta przez barszcz [m ²] w 2017 r	Powierzchnia zajęta przez barszcz [m ²] w 2018 r	Przyrost/ubytek [%]
P4	1,206	60,218	58,867	-2,25

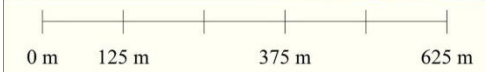

Wyniki badań z wykorzystanie UAV – DRON - ORLOVA

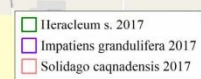
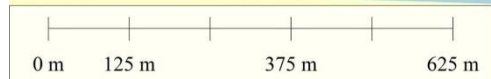
Zespół rdestowca ostrokończystego				
<i>Polygonetum cuspidati</i> (Moor 1958) Th. Müller et Görs 1969 ex Görs 1974				
Numer ortofotomapy	Powierzchnia ortofotomapy [km ²]	Powierzchnia zajęta przez rdestowiec [km ²] w 2017 r	Powierzchnia zajęta przez rdestowiec [km ²] w 2018 r	Przyrost/ubytek [%]
P1	1,72	0,0138	0,0229	+66
P2	1,06	0.0022	0,004	+80
P8	0,07	0,00166	0,00362	+118

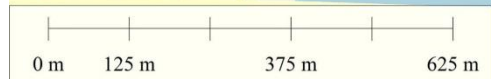
DROGI I KIERUNKI INWAZJI

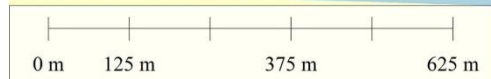

- Heracleum s. P.4
- Impatiens g. P 4
- Solidago c. P 4

- Heraclium s. P.4
- Impatiens g. P.4
- Solidago c. P.4
- kier. inwazji Heraclium
- kier. inwazji Impatiens g.
- kier. inwazji Solidago c.
- potencjalny kier. inwazji Heraclium

DROGI I KIERUNKI INWAZJI: *Polygonetum cuspidati* (Moor 1958) ORLOVA: ul. Husova, Smetany. Od strony południowej: Doubravska Struzka

DROGI I KIERUNKI INWAZJI: *Polygonetum cuspidati* (Moor 1958) ORLOVA: ul. Hranicni

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

dr inż. Paweł Olszewski: polszewski@gig.eu, tel. :32 259 23 54,
dr inż. Jacek Grabowski: jgrabowski@gig.eu, tel.: 32 259 26 76.

Dziękuję za uwagę

DROGI I KIERUNKI INWAZJI

Rdestowiec ostrokończysty rozmnażając się wegetatywnie oraz anemochorycznie będzie bardzo intensywnie zajmował nowe stanowiska przede wszystkim wzdłuż ciągów komunikacji samochodowej, kolejowej i pieszej. Z pewnością dalszy jego przyrost będzie bardzo wyraźny w dolince rzeki Doubravska Struzka.

Zbiorowiska nawłociowe zajmują powierzchnie wszelkich nieużytków, pasów śródpolnych, koszonych i niekoszonych poboczy dróg, dolin rzecznych, okolic zabudowy jednorodzinnej, zwałowisk odpadów powęglowych i terenów przemysłowych. Jednoznacznie można stwierdzić, że inwazje nawłoci są widoczne i będą rozwojowe w miejscach nasłonecznionych, na obszarach ze słabo wykształconą roślinnością krzewiastą i łąkową, w miejscach generalnie odkrytych oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Rozrost płatów będzie determinowany zarówno poprzez rozmnażanie wegetatywne w bezpośrednim otoczeniu jak i poprzez anemochoryczność (wiatrosiewność) nawłoci w lokalizacjach oddalonych.

Zbiorowiska z niecierpkim gruczołowatym występujące na pograniczu zbiorowisk drzewiastych i krzewiastych będą szczególnie mocno rozwijać się w bezpośrednim otoczeniu, wypełniając wszelkie wolne przestrzenie na podłożach lekko wilgotnych, w miejscach zarówno dobrze oświetlonych jak i półcienistych. W bezpośrednim otoczeniu rzeki Szotkówki (gmina Mszana) i innych cieków niecierpek nie występował. Pomimo tego, należy spodziewać się inwazji tego gatunku na tereny dolin rzecznych i terenów podmokłych (możliwość przenoszenia nasion przez wodę, ludzi i zwierzęta).